

Fri kunst – felles ansvar

Kunstnernettverket samler 19 landsomfattende organisasjoner som representerer skapende og utøvende kunstnere i Norge. Samlet har disse forbundene om lag 30 000 medlemmer. Nettverket arbeider med kunstnerpolitikk, med særlig vekt på kunstneres inntektsforhold, sosiale rettigheter, stipend, vederlag og opphavsrett.

Oslo, 12.6.2019

«Kunst og kultur er ytringar med samfunnsbyggjande kraft, og kulturpolitikken skal byggje på ytringsfridom og toleranse. Kulturlivet og sivilsamfunnet er føresetnader for danning og ei opplyst offentlegheit, og dermed ei investering i demokratiet.»

Dette er de innledende ordene i kulturmeldingen «Kulturens kraft». Men både før og etter at regjeringen la frem meldingen ser vi eksempler på at politikerne i praksis kan ha vanskelig for å forsvare de prinsippene den kunstneriske ytringsfriheten bygger på. Flere kulturinstitusjoners faglige, frie stilling er under press, både i Norge og i land vi liker å sammenlikne oss med. Dette på tross av at menneskeverd, demokrati, likhet for loven og ytringsfrihet er verdier vi ser som fundamentale og som det fremdeles er bred enighet om.

I Norge har mange fått større bevissthet om hvor viktig kunstnerisk ytringsfrihet er for å sikre meningsmangfold og retten til å utfordre etablerte sannheter og normer. Likevel ser vi både historisk og i vår egen tid at den kunstneriske friheten er blitt angrepet i Norge. Vi har nylig sett ledende, norske politikere legge press på kunstnerne og true med økonomiske sanksjoner. Slik adferd fra politiske myndigheter legitimerer ytterligere trakassering, trusler og sensur fra andre og kan føre til selvsensur.

Vi har sett hva sensur og trusler mot kunstnere fører til. Organisasjonen Freemuse rapporterer årlige om status for den kunstneriske ytringsfriheten internasjonalt. Deres rapporter viser at våre kolleger rundt på kloden får en vanskeligere situasjon. Det registreres stadig flere kunstnere som opplever trakassering, trusler, sensur, forfølgelse, fengsling og til og med drap på grunn av sitt kunstneriske arbeid. Selv europeiske demokratier benytter terrorlovgivning for å kneble kunstnere. Spania topper listen over hvilke land som fengsler flest musikere og USA har meldt seg ut av UNESCO.

Kunstnernettverket kan ikke akseptere at kunstnere og kunstinstitusjoner i Norge settes under press av politikere som er uenig i budskapet, virkemidlene eller formen på kunsten. Politiske myndigheter skal ikke overstyre uavhengige, kunstfaglige beslutninger om fordeling av offentlig finansiering. Norske myndigheter må reagere når våre kolleger i utlandet sensureres, forfølges, fengsles og drepes fordi de skaper og utøver kunst.

Kunstnernettverket vil:

- agere aktivt og solidarisk når kunstnere utsettes for sensur, forfølgelse og trakassering
- bidra til økt oppmerksomhet og bevissthet i samfunnet om å ivareta den kunstneriske ytringsfriheten
- bevare kunstens autonomi - gjennom forsvar av «armlengdes avstand»-prinsippet i kunst- og kulturforvaltningen

Kunstnernettverket støtter arbeidet som daglig utføres av organisasjoner som Freemuse, PEN, ICORN og SafeMUSE for å skape trygge forhold for kunstnerkolleger. Vårt mål er å bidra til at kunstnere – i alle land – skal kunne skape og utøve sin kunst fritt, uten trusler og forfølgelse. Dette er en grunnleggende rettighet og forutsetning for et fritt og demokratisk samfunn.